

Årsrapport för
prästlönetillgångar
i Härnösands stift

2015

2015

Egendomsförvaltningen i Härnösand stift

Box 94, 871 22 Härnösand

Besöksadress: Universitetsbacken 1

Telefon: 0611-254 00 Efter växelns stängning

Stiftsjägmästaren: 0611-254 30

E-post:

egendomsnamnden.hsd@svenskakyrkan.se

Bankgiro: 761-2112, **Postgiro:** 3 53 31-8

Omslagsbild: Max Enander

Foto: Kerstin Stickler, Max Enander

Grafisk form: Kerstin Stickler

Tryck: Hemströms i Härnösand 2016

Svenska kyrkan

Prästlönetillgångar i Härnösands stift

EGENDOMSNÄMNDEN

Innehåll

- 4 Detta är Egendomsnämnden
- 5 Så blev 2015
- 7 Ordförande ord
- 9 Stiftsjägmästaren kommenterar
- 10 Verksamhetsgrenar och översikt av verksamheten
- 12 Skogen
- 16 Prästlönefondens utveckling
- 17 Miljöarbete
- 18 Det intellektuella kapitalet
- 21 Risker och riskkontroll
- ÅRSREDOVISNING**
- 23 Förvaltningsberättelse
- 28 Förslag till vinstdisposition
- 29 Resultaträkning
- 30 Balansräkning
- 31 Eget kapital, avsättningar och skulder
- 32 Kassaflödesanalys
- 34 Noter
- 41 Revisionsberättelse
- 42 Andelsägare. Andelstal och utdelning
- 44 Distriktsindelningen i stiftet och befattningshavare
- 45 Ordlista
- 40 Egendomsnämnden ledamöter

 Mitrans är en gammal symbol för kyrkans marker. Den används ännu idag som gränsmarkeringssymbol på skogsfastigheterna.

Detta är Egendomsnämnden

Egendomsnämnden är utsedd av stiftsfullmäktige med uppgift att förvalta prästlönetillgångarna i stiftet. Härnösands stift omfattar landskapen Härjedalen, Jämtland, Medelpad och Ångermanland.

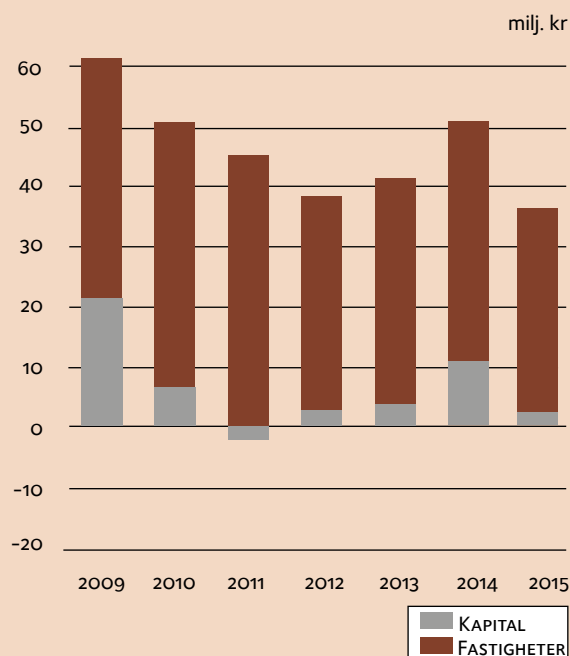
Med sina 93 813 ha mark är Härnösands stift det största stiftet vad beträffar innehav av mark.

PRODUKTIONEN PÅ MARKEN ÄR

- konventionellt skogsbruk på 69 782 ha med försäljning av skogsråvaror som timmer, massaved och rotposter till regionens virkesförädlade industrier
- utarrendering av jaktmark på 93 813 ha, d v s all mark är utarrenderad
- uthyrning av bostäder och utarrendering av sommarstugotomter
- utarrendering av åker- och betesmark.
- utarrendering av mark för vindkraft.

Dessutom förvaltar Egendomsnämnden prästlönefonden med ett marknadsvärde på cirka 58,5 miljoner kronor.

VINST FRÅN FASTIGHETER RESPEKTIVE KAPITALFÖRVALTNING

SÅ BLEV 2015

Mkr	2014	2015	Förändring milj.kr
Omsättning från försäljning av skogsråvaror, arrenden och värdepapper	109,3	97,7	-11,6
Årets vinst	53,2	37,5	-15,7
Skatt	2,2	0,7	-1,5
Utdelningsbar vinst	47,0	32,9	-14,1
Utdelning	42,0	39,0	-3,0

ÅRET I SAMMANDRAG

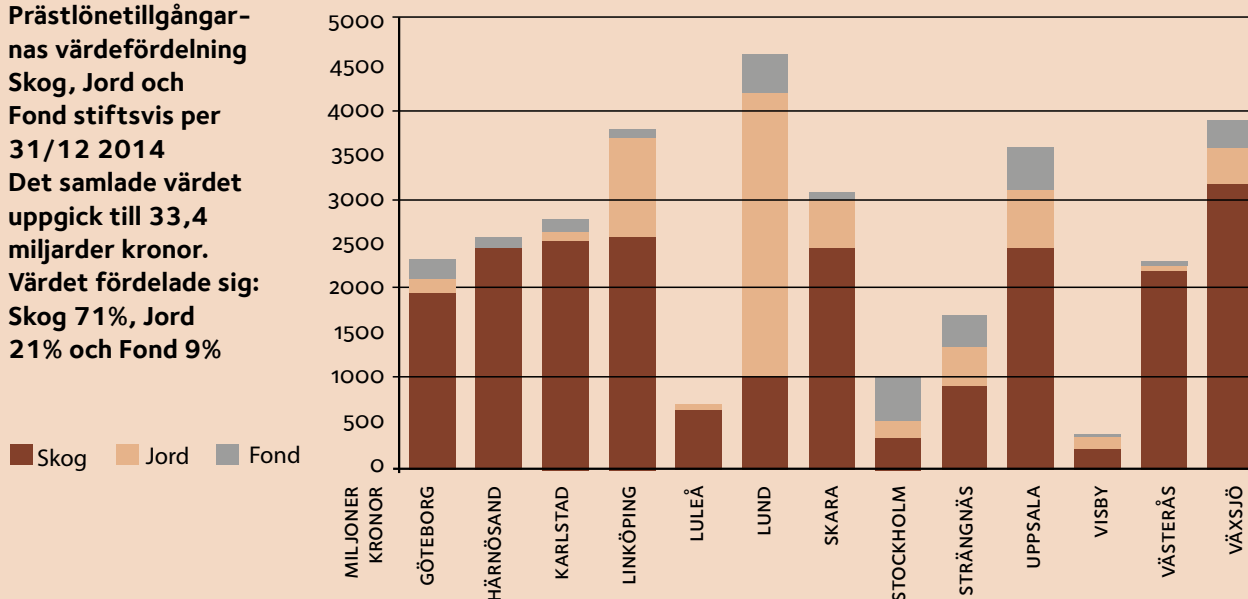
	2015	2014	2013	2012	2011
Avverkning, m ³ sk	243 000	304 000	238 000	229 000	222 000
Fondens kapital, milj kr	58,5	56,5	51,6	61,0	65,4
Omsättning, milj kr	97,7	109,3	85,7	82,3	73,4
Resultat efter finansnetto, milj kr	37,5	53,3	41,6	40,9	45,3
Skatt	0,7	2,2	2,4	3,4	3,6
Årets utdelningsbara vinst, milj kr	32,9	47,0	30,7	33,5	35,4
Resultat per andel, kr	54,4	77,6	50,65	55,3	60,6
Utdelning per andel, kr	64,3	69,3	59,4	64,3	64,3
Marknadsvärde per andel, kr	3 608	3 343	3 116	3 116	3 122
Bokfört värde per andel, kr	781	778	775	766	789
Vinstmarginal, procent ¹	38,1	46,7	47,0	46,5	60,5
Antal anställda ²	7	7	7	9	9

¹ Vinstmarginal = rörelseresultat efter avskrivningar i procent av omsättningen.

² Antal anställda = årsanställda och säsongsanställda men ej inledda entreprenörer. Härnösands stift är arbetsgivare för samtlig personal.

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNAS VÄRDEFÖRDELNING 2014, STIFTSVIS

Prästlönetillgångarnas värdefördelning Skog, Jord och Fond stiftsvis per 31/12 2014
Det samlade värdet uppgick till 33,4 miljarder kronor.
Värdet fördelade sig: Skog 71%, Jord 21% och Fond 9%

Lunglav.

Ordförande ord

SAMARBETE

ENSO, egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan, samordnar frågor som är av gemensamt intresse mellan stiftens förvaltningar. Under året har ett antal remisser och yttranden till bland annat skogsstyrelsen beretts via ENSO.

Samarbete mellan stiftens i gemensamma frågor är viktigt för att upprätthålla en rationell och kostnadseffektiv verksamhet.

JORDBRUKET

Under året har det sista gårdsarrendet sålts, jordbruket i Brunflo. Lönsamheten för jordbruk och framförallt mjölkproduktion har varit vikande i vår region.

Den nya ägaren planerar att använda gården för ridskoleverksamhet. All jordbruksmark utarrenderas som sidorrenden. Som en följd av färre jordbrukare är konkurrensen på mark svag och det är inte överallt i stiftet som det finns en efterfrågan på jordbruksmark.

MARKFÖRÄDLING

Under året har ett par områden undersökts för att skapa nya bostadstomter. Ett område på Frösön har fått kommunens godkännande att gå vidare med planarbete. Genom att skapa tomter möter vi en efterfrågan samtidigt som det är en markförädling i sig. Arbetet med att hitta nya tomtområden kommer att fortgå.

ENERGI

Vindkraftsarrendena gav ett resultat på 3,7 miljoner kronor. Detta trots låga energipriser.

Flera områden för vindkraft är under prövning och några projekt har avskrivits under året. Dagens låga energipriser ger ingen eller en svag lönsamhet för nya vindkraftsprojekt. Nya förfrågningar har trots detta inkommit under året.

Ett historiskt arrendeavtal avseende fallrätten vid Rätans kraftverk har upphört och förhandlingar med Sydkraft pågår om framtida uppgörelser. Det finns inga kända motsvarande förhållanden varför jämförbara fall saknas. Detta har medfört att förhandlingarna dragit ut på tiden. Ett alternativ som utreds är att prästlönetillgångarna betalar sin andel i anläggningen och erhåller motsvarande andel kraft.

UTDELNING

Det samlade utdelningsbara resultatet blev 32,9 miljoner kronor. Den budgeterade utdelningen var 37 miljoner kronor. Tack vare tidigare års balanserade vinster kan egendomsnämnden föreslå en utdelning på 39 miljoner kronor

Jag vill på egendomsnämndens vägnar tacka förvaltningspersonalen för ett mycket gott arbete

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sven Erik Bodén'.

Sven-Erik Bodén
Ordförande

Linnea.

Stiftsjägmästaren kommenterar

Efter stormen Ivar var fokus på att ta omhand den stormfällda skogen. Stående skog lämnades. Årets avverkningar har till stor del utförts på de tidigare stormavverkade områdena. Det har visat sig att fler områden än vad tidigare bedömts har behövts avvecklats helt och kommer nu att behöva markberedas och planteras. Avsättningen för de framtida skogsvårdsbehovet har därför ökat med 4,6 miljoner kronor. Detta har påverkat årets resultat som efter skogsvårdsavsättningen blev 32,6 miljoner kronor.

NATURRESERVAT

Efter många år har nu kyrkan blivit erbjuden ersättningsmark av staten för de reservat man vill bilda på kyrkans mark runt om i stiftet. Det rör sig om tio reservat där det äldsta reservatsförslaget är 17 år. Den ersättningsfastighet som erbjuds räcker som ersättning för två tredjedelar av de reservat som man vill bilda. Markbytet kommer att slutföras under 2016.

Under året har driften av våra skogsbruksplaner samordnats med tre andra stift. Genom samarbete och samverkan med andra stifts egendomsförvaltningar kan resurser delas och en rationell och kostnadseffektiv förvaltning upprätthållas.

FRAMTIDEN

Skogssektorns historiska betydelse för Sveriges välfärd är känt bland de flesta. Insikten om skogsbrukets betydelse för motverka klimatförändringarna börjar bli alltmer spridd.

Våra skogar och de skogsbaserade produkter utgör grunden i den växande bioekonomin. I strävan att ställa om konsumtionen till förnyelsebara och hållbara varor, har skogarna en central roll. Nya material från skogsprodukter ersätter fossila och andra ändliga råvaror.

Framtiden ser ljus ut då ett hållbart och ansvarsfullt skogsbruk är en framtidsbransch. Den budgeterade utdelningen för 2016 på 38 miljoner kronor bedöms kunna uppnås.

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Max Enander'.

Max Enander
Stiftsjägmästare

Verksamhetsgrenar och översikt av verksamheten

Kyrkans markinnehav – den historiska bakgrunden

Ursprunget till den kyrkliga egendomen ligger långt tillbaka i historien. För att socknen skulle få en präst sig tilldelad ålades bönderna att bygga en kyrka och prästgård och att till kyrkobyggnaden lägga viss jord för byggnadernas och prästens underhåll. Då detta skett invigdes kyrkan av biskopen som också tilldelade församlingen en präst. Andra vägar på vilka egendom tillförts Svenska kyrkan är genom donationer och testamenten. Också många av dessa härrör från medeltiden. Successivt byggdes på detta sätt ett omfattande kyrkligt markinnehav upp. Prästlönefastigheterna och därtill hörande prästlönefonder kallas prästlönetillgångar.

Mål och grundsatser

Egendomsnämnden skall erbjuda församlingarna och stiftet en högkvalitativ förvaltning av prästlönetillgångarna. Vi skall fokusera på en jämn och stark lönsamhet.

Verksamhetsidé

Egendomsnämnden skall rationellt och effektivt tillvarata avkastningsmöjligheterna på prästlönetillgångarna, omfattande skogsbruk, jordbruk och prästlönefond, samtidigt som värdena i fastigheter och prästlönefond successivt byggs upp. Etiska aspekter samt natur- och kulturminnesvården ingår i alla överväganden.

Mål

Egendomsnämndens övergripande mål är att skapa värden för de församlingar vilka har andelar i prästlönetillgångarnas avkastning. En god lönsamhet med bästa möjliga uthålliga totalavkastning eftersträvas.

Lag och kyrkoordning

Lagen om Svenska kyrkan (SFS 1998:1591) anger att prästlönetillgångarna skall bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Kyrkoordningen säger i kapitel 46 att prästlönetillgångarna skall förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna skall därtill förvaltas på ett etiskt försvärbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Prästlönefastigheter

I kapitel 46 i kyrkoordningen finns regelverket för förvaltningen av prästlönefastigheterna.

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER. AREALREDOVISNING ENL. ALLMÄNNA FASTIGHETSTAXERINGEN

	Jämtlands län ha	Västernorrlands län ha	Total ha
Produktiv skogsmark	45 972	23 810	69 782
Betesmark	87	174	261
Åkermark	199	272	471
Skogsimpediment	16 969	4 269	21 238
Övrig mark	1 374	683	2 057
Totalt	64 601	29 208	93 809

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER

Miljoner kronor	Bokfört värde			Beräknat marknadsvärde Taxeringsvärde x 1,33	
	Z-län	Y-län	Hela stiftet 2015	Hela stiftet 2015	
Skogsvärde	249,8	160,2	410	2066	
Värde av skogsimpediment	4,0	1,6	5,6	34,3	
Jordbruk	0,3	1,0	1,5	8,2	
Ekonomibyggnader	0,1	0,1	0,3	1,1	
Tomtmark	0,3	0,1	0,6	0,9	
Bostadsbyggnader	0,2	0,1	0,5	0,7	
Mark	0	0	0	4,0	
Totalt värde	254,7	163,1	417,8	2116	

Prästlönefonden

När en prästlönefastighet säljs har egendomsnämnden skyldighet att fondera ersättningen i prästlönefonden. Fondens avkastning skall användas för samma ändamål som avkastningen från prästlönefastigheterna.

Biskopsgården

Biskopsgården ägs sedan 21 december 2000 av Härnösands stift. Fastigheten Teologen 6, överlämnades som gåva till stiftet från trossamfundet Svenska kyrkan. Biskopsgården förvaltas av egendomsnämnden på uppdrag av stiftfullmäktige.

Marknadsvärde

Vid värdering generellt är det viktigt att metod och beräkningsgrunden är känd. Vi liksom de flesta övriga stift använder oss av taxeringsvärdet gånger 1,33 för att få en kontinuitet i jämförelser mellan år och med andra stift. Skogarnas marknadsvärde är då 2,10 miljarder kronor.

För jämförelsen skall kan marknadsvärderingen göras med aktuell köpeskillingsstatistik för regionen 257 kr/m³sk som räknat på den totala virkesvolymen ger 2,16 miljarder kronor. Eftersom ca 14% av den totala virkesvolymen utgörs av naturskyddad skog blir det beräknade marknadsvärdet på den brukade skogen 1,82 miljarder kronor beräknat med köpeskillingsstatistik.

Andelstal

Andelstalen motsvarar pastoratens "aktier" i den gemensamma förvaltningen av prästlönetillgångarna (fastigheter och fonder). Andelstalet reglerar pastoratens rätt till del av överskottet från förvaltningen. Egendomar i sig är av stiftelselik karaktär och äger sig själva. Pastoratens andelstal är bestämt per den 1 januari 1995 då den samlade förvaltningen av prästlönetillgångarna (jord, skog, fond) övergick till respektive stift.

Det totala antalet andelar är 606 093 andelar. Andelarna förändras inte genom köp eller försäljningar. Prästlönetillgångarna utgörs av ett slutet kapital som värdesäkras årligen dock får avkastningen inte återinvesteras utan ska delas ut till andelstalsägarna. Andelstalet per pastorat/församling redovisas i tabellen på sidorna 42–43. Ändring av kräver en prövning av kammarkollegiet.

Jorden

På prästlönefastigheterna finns cirka 720 ha åker- och betesmark. Det mesta är utarrenderat som sidoarrenden. Det sista gårdsarrendet i stiftet såldes under året. Sammanlagt finns 71 sidoarrenden. På skogs- eller åkermarken finns ytterligare ett flertal upplåtelser. Det är 341 stycken jaktarrenden, vilka inbringar drygt 1,2 miljoner kronor årligen. Dessutom har vi 428 stycken markarrenden, 2 bostadsarrenden och 15 fiskearrenden, som sammanlagt inbringar drygt 700 000 kronor.

Skogen

Avverkningar totalt

Alla kyrkans skogar har kompletta indelningshandlingar.

Avverkningar och skogvård har anpassats till ett långsiktigt bedrivet skogsbruk.

Under verksamhetsåret 1.1-31.12.2015 har följande volymer avverkats på prästlönefastigheterna:

	Rotposter Leverans- rotköp	Gallring och slutavverkning Leveransvirke	Summa	2014 Jämförelse
Jämtlands län, m3 fub	10 270	113 840	124 110	133 737
Västernorrlands län, m3 fub	27 001	51 264	78 265	119 823
Totalt	37 271	165 104	202 375	253 560

Uttryckt i skogskubikmeter är totala avverkningen 242 850 m3 sk.

Försåld volym med hänsyn tagen till lagerförändring 222 396 m3 fub

Gallring

I medelålders skogar har gallring utförts varvid följande virkesmängder och arealer berörts:

	2015 Y-län	2015 Z-län	2015 Hela stiftet	2014 Jämförelse
Gallringsvirke, m3 fub	10 209	26 002	36 211	25 216
Gallrad areal, ha	222	663	885	496

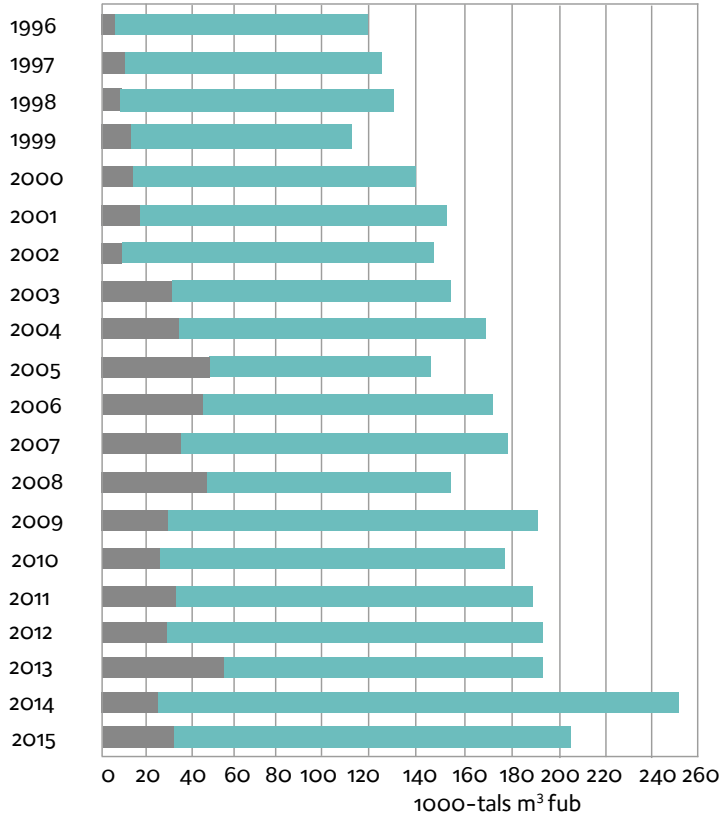
Slutavverkning

Huvuddelen av avverkningarna sker i mogna bestånd. Den upptagna hyggesytan redovisas nedan:

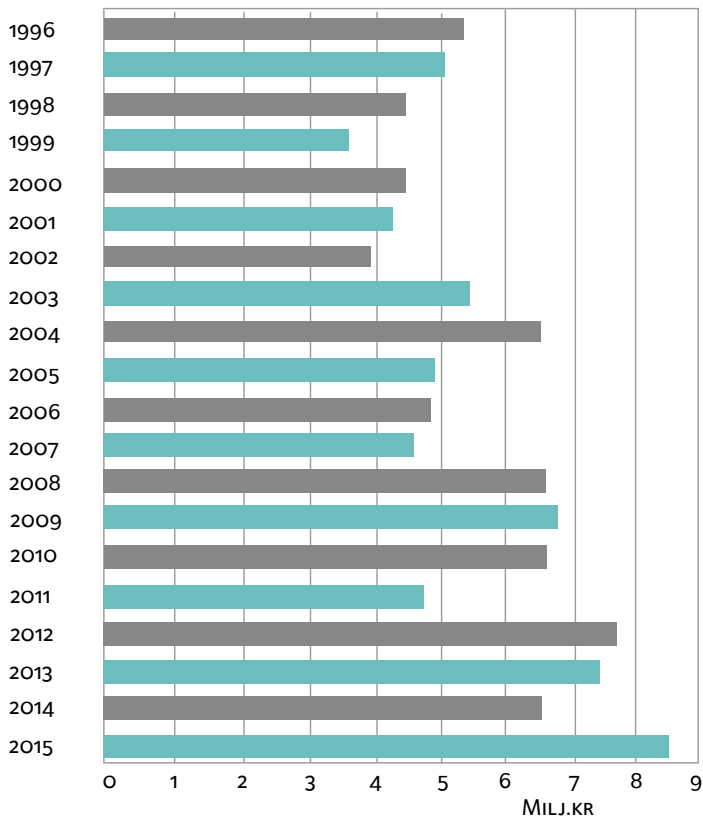
	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Västernorrlands län, ha	309	311	277	194	244	247	266
Jämtlands län, ha	556	473	437	379	547	538	581
Totalt, ha	865	784	714	574	791	785	847
Årlig hyggesyta i procent av all produktiv skogsmark	1,24	1,12	1,02	0,83	1,14	1,13	1,22
Motsvarar en omloppstid av år	81	89	98	121	88	88	82

AVVERKNING, GAGNVIRKE 1996-2015

SKOGSVÅRDSKOSTNADER 1996-2015

Stiftsstyrelsen och egendomsnämnden på exkursion i Sidensjö Vindkraftspark.

**Gårdsarrendet
i Brunflo.**

FASTIGHETSFÖRÄNDRINGAR

- **Sålt jordbruket i Brunflo del av Brunflo Prästbord 1:1 till Mattias Blomberg**
- **Sålt tomt del av Skjulsta 1:3 i Stöde till Ulf Sperring och Berit Wermelin**
- **Sålt tomter Nätra Prästbord 1:103,104,105,106,107 till Peter Stattin**

Skogsvård

Under året 1.1-31.12 2015 har följande skogsvårdsarbete utförts:

	2015 Y-län	2015 Z-län	2015 Summa	Jämförelse 2014 Summa
Markberedning, ha	367	375	742	592
Plantering och sådd, ha	360	530	890	614
varav Contortatall, ha	0	0	0	0
Röjning, ha	288	837	1 124	875

Fastighetsunderhåll

Avverkning och skogsvård är två stora arbetsområden inom skogsförvaltningens verksamhet. För att underlätta skogsarbetet byggs nya skogsbilvägar och underhålles befintliga vägar. Byggnader på skogen underhålles, rågångar rensas och andra åtgärder utföres som vidmakthåller eller förbättrar fastigheterna.

Under året 1.1-31.12 2015 har bland annat följande åtgärder utförts:

	2015 Y-län	2015 Z-län	2015 Summa	Jämförelse 2014 Summa
Vägunderhåll, km	34	107	141	104
Vägbyggnad, km	2	19	21	9
Skyddsdikning, km	0	2	2	3
Nydikning, ha	0	0	0	0
Rågångar, underhåll, km	11	34	45	38
Skogsgödsling, ha	0	0	0	0
Naturvårdsarbeten, ha	10	19	29	452

Personal

Som distriktschefer finns fyra stiftsskogvaktare, placerade i Ytterhogdal, Strömsund, Trångsviken och Härnösand.

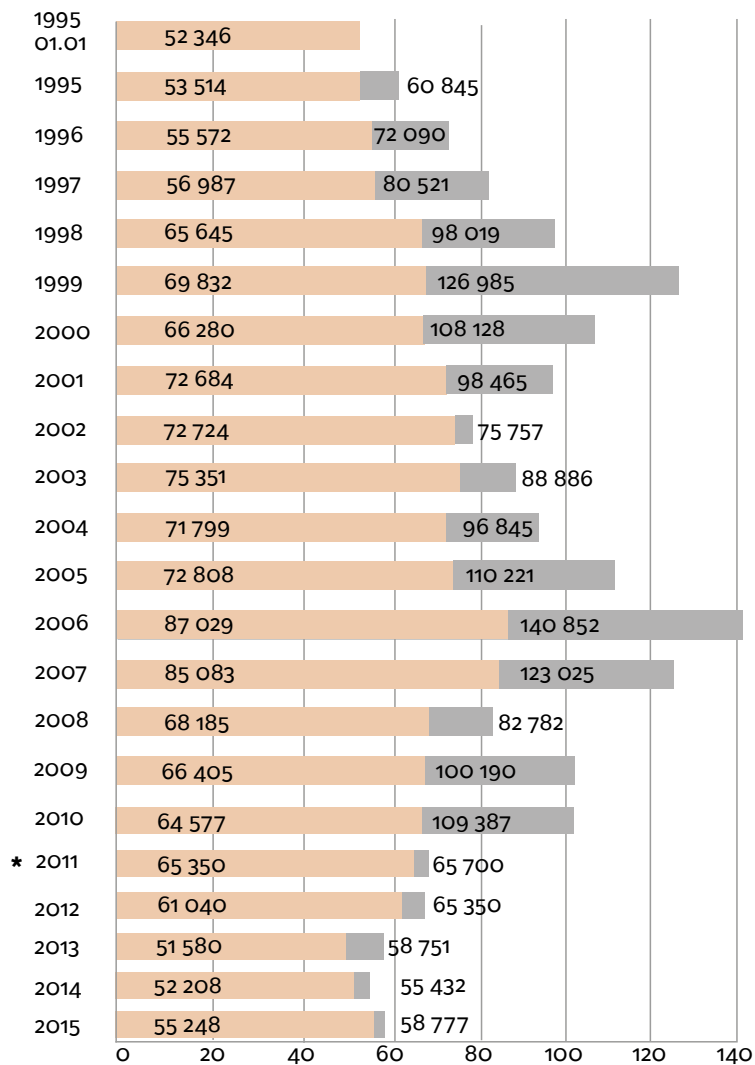
Sommartid anlitas ett 10-tal skogsentreprenörer för röjnings- och planteringsarbeten. All avverkning sker av inledda skogsmaskinentreprenörer. På kontoret i Härnösand arbetar fyra personer.

Antalet personer som har eller har haft anställning. Fast anställda, deltidsanställda, tillfälligt anställda samt entreprenörer.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Skogsarbetare, säsonganställda	4	4	4	4	1	1
Skogsarbetare extra, plantering mm	5	5	2	2	1	1
Stiftsskogvaktare	5	4	4	4	4	4
Kontor	3	3	3	3	3	3
Entreprenörer	103	54	93	95	97	96
Totalt	120	70	106	108	106	105

Prästlönefondens utveckling

Grundkapital och marknadsvärde per 31.12 (tusental kronor)

Med grundkapital menas det kapital pastoraten satte in 1 januari 1995 och som senare förändrats genom köp och försäljningar av fastigheter samt den årliga värdesäkring.

* Prästlönefonden har rensats från tidigare års vinster som samförvaltats i fonden.

Miljöarbete

Kyrkan är en av landets äldsta markägare och har ägt mark i tusen år. Redan år 1008 omnämns en gåva till Skara biskskopsstol i samband med Olof Skötkonungs dop i Husaby källa. Brukandet av mark har därmed en mycket lång tradition inom kyrkan. Tidigt fanns regler och planer för att upprätthålla ett uthålligt brukande med ett evigt perspektiv. Sättet att bruka marken har varierat över tiden. Med forskning och erfarenheter erhålls nya kunskaper som ofta leder till ändrade värderingar. Idag är det därför en självklarhet att vårt skogsbruk är förenat med en hög ambition vad gäller natur- och kulturminnesvård. Vi har sk. gröna skogsbruksplaner och ett flertal områden finns avsatta som reservat och stora arealer är undantagna skogsbruk.

Klimatförändringen

Samlad expertis är enig om att förbränningen av fossila bränslen har ökat växthuseffekten med den följd att medeltemperaturen stiger på jorden. För att motverka den utvecklingen strävar man att efter att övergå till allt mer förnyelsebara energikällor. Skogens roll som förnyelsebar resurs och kvävebindare har blivit mer allmänt känt och uppmärksammat. En effekt av temperaturökning i Sverige är att tillväxten i våra skogar kommer att öka.

Brukad mark

Nämnden förvaltar 93 813 ha mark varav cirka 83 500 ha är skogsmark enligt internationell definition (kröntäckningsgrad). Den produktiva skogsmarksarealen är 69 800 ha enligt svensk definition. Av det totala markinnehavet brukas cirka 55 000 ha för virkesproduktion. Tillväxten i skogarna är högre än tidigare beräkningar och det totala virkesförrådet ökar.

Miljöcertifiering enligt PEFC

Egendomsnämnden har miljöcertifierat skogsbruket enligt PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes). PEFC är världens största skogscertifieringssystem med ett ursprung från familjeskogsbruket.

Åtta stift är certifierade enligt PEFC fyra enligt annat certifieringssystem och sex är dubbelscertifierade. Stiften har bildat en gemensam paraplyorganisation, Svenska kyrkans skogscertifiering, för att rationellt kunna hantera administrationen och rutinerna kring skogscertifieringen. Föreningen har en expert anställd. Föreningen kontrollerar genom internrevisioner att medlemmarna (stiften) följer certifieringskraven. Föreningens verksamhet kontrolleras i sin tur av en extern oberoende auktoriserad revisor.

För den interna kontrollen och uppföljningen anlitar Svenska kyrkans skogscertifiering Hushållningssällskapet i Karlstad. Resultatet visar att vi lever upp till standarden på ett bra sätt. Certifieringen innebär att särskilda kriterier

ska uppfyllas bland annat ska minst fem procent av skogsmarksarealen ska avsättas för naturvårdsändamål och anlitate entreprenörer ska vara PEFC certifierade. Utöver de krav som ställs i fält ska förvaltningens rutiner och administration dokumenteras och följas upp. Kravet på metoder och rutiner är ett led i att ständigt sträva efter förbättring.

Certifieringskraven anger en miniminivå. Stiftet har för närvarande tio procent av arealen undantagen skogsbruk. En grön skogsbruksplan ska finnas där bland annat alla naturvårdsområden finns markerade på kartan.

Verksamhetens klimatpåverkan

När träden växer binds koldioxid. En ökad skogsproduktion och en ökad användning av skogsprodukter motverkar effekten av utsläppen av växthusgaser. Ett ansvarsfullt och långsiktigt skogsbruk kan därmed i sig betraktas som klimatfrämjande verksamhet.

Skogarna har under året bidragit till en nettoinlagring av 32 905 ton CO₂, se nedan.

Det kompenserar för cirka 4700 svenskers årliga klimatpåverkan.

Även om avverkningen i denna beräkning betraktas som ett direktutsläpp av koldioxiden så är det bundet i olika produkter under olika lång tid beroende på produktens livslängd. Huvuddelen av produkterna hamnar slutligen som bränsle i energiproduktionen där de inte sällan ersätter olja vilket i sin tur minskar utsläppen av koldioxid. Användandet av förnyelsebara skogsprodukter är i sig en klimatfrämjande då de ofta ersätter andra ändliga produkter med en större klimatpåverkan.

	ton CO ₂
Skogarnas bindning av CO ₂ genom sin tillväxt	250 712
Uttag av skogsprodukter	-216 620
Avverkningsmaskinernas utsläpp	-999
Skogsvårdsmaskinernas utsläpp	-91
Förvaltningspersonalens och egendomsnämnds ledamöternas resor	-2
Vägbyggnadsmaskinernas utsläpp	-95
Nettoeffekt inlagring av	32 905 ton CO ₂

Det intellektuella kapitlet

Det finns tillgångar som inte redovisas i balansräkningen men som ändå utgör en stor tillgång för egendomsnämnden.

Genom att redovisa det så kallade intellektuella kapitalet vill vi ge en beskrivning av dessa tillgångar. Det intellektuella kapitalet är uppdelat i tre delar:

- Humankapitalet utgörs av den kunskap och kompetens som de anställda besitter.
- Strukturkapitalet är de specialanpassade resurser som byggts upp kring verksamheten. Vanligtvis databaser, dataprogram, organisationsstrukturer o. dyl.
- Kundkapitalet är våra relationer med kunder såsom sågverk, skogsindustri, arrendatorer med flera.

Humankapitalet

Förvaltningen består av två centralt placerade stiftsjägmästare, en ekonom och fyra stiftsskogvaktare. Samtliga har en högskoleutbildning i botten. Ledningsfunktionen sköts från Härnösand av de två stiftsjägmästarna. Den operativa verksamheten inom de fyra skogvaktardistrikten sköts av respektive stiftsskogvaktare.

Strävan är att upprätthålla en rationell och kostnadseffektiv förvaltning med hög kvalitet som är rustad att leva upp till de förväntningar och krav som ställs. Det är därför viktigt att personalen ständig tar till sig ny kunskap grundad på forskning och erfarenheter. Samt att ny rationell teknik tas tillvara i förvaltningen. Under året har utbildning skett inom följande områden:

- Naturvård
- Geografiskt informationssystem
- Skoglig planering

All avverkning sker med anlitade entreprenörer. Det ställs krav på att samtliga entreprenörer ska vara PEFC certifierade. Flera entreprenörer är årligen återkommande och har arbetat åt kyrkan under lång tid. Nämnden har inga egna skogsmaskiner. Skogsvårdsarbetet sker med säsonganställd personal och med anlitade entreprenörer.

Strukturkapitalet

Vi är tillsammans med stiftet ansluten till den gemensamma IT-plattformen, GIP. Det skogliga GIS-systemet ligger på egen server. Varje stiftsskogvaktare har via uppkoppling möjlighet att ansluta till det centrala datasystemet för att administrerar det egna distriktets skogsplaner med digitala kartor. Det skogliga registret med tillhörande kartor ajourförs löpande. Vi har ett GIS system med möjlighet att skapa kartor efter olika behov. Via GIS systemet finns även åtkomst mot olika myndighetsregister såsom riksantikvarieämbetet för fornlämningar och skogstyrelsen för naturskyddade områden. I fält används handburna GPS

mottagare som även de är integrerade i GIS systemet.

Under året har de skogliga planerna förnyats med hjälp av laser data. En samordning av driften av skogsbruksplanerna har genomförts med tre andra stift.

Samtliga fakturor hanteras digitalt och även inkommande handlingar skannas och administreras digitalt. Därmed erhålls samtidigt ett elektroniskt arkiv över verifierat och handlingar. Genom uppkoppling har stiftsskogvaktarna även möjlighet att ansluta sig till stiftskansliet och virkesredovisningssystemet VIOL. Vi driver tillsammans med tolv andra stift STIFAST ek. förening som har utvecklat ett fastighets- och arrenderegister varifrån närmare ett tusen arrenden administreras. Under året har skogsbruksplanerna ajourförts med hjälp av laserdata. Nya digitala markstrukturkartor har införskaffats som i kombination med grundvattenkartor är ett stort stöd vid avverkningsplanering. Detta för att minska körskadorna vid avverkning.

Vidare har vi direktkoppling till lantmäteriets centrala fastighetsregister med tillgång till alla officiella fastighetsuppgifter och fastighetskartor. Arbete pågår för att samordna system med andra stifts egendomsförvaltningar.

Genom fastighetsinnehavet är egendomsnämnden engagerad i ett flertal samfälligheter.

Vad gäller jakt och fiske så deltar vi i 55 viltvårdsområden och 100 fiskevårdsområden.

Skogsbilvägarna är ofta samägda och drivs som vägsamfälligheter. Totalt är vi representerade i 151 vägsamfälligheter.

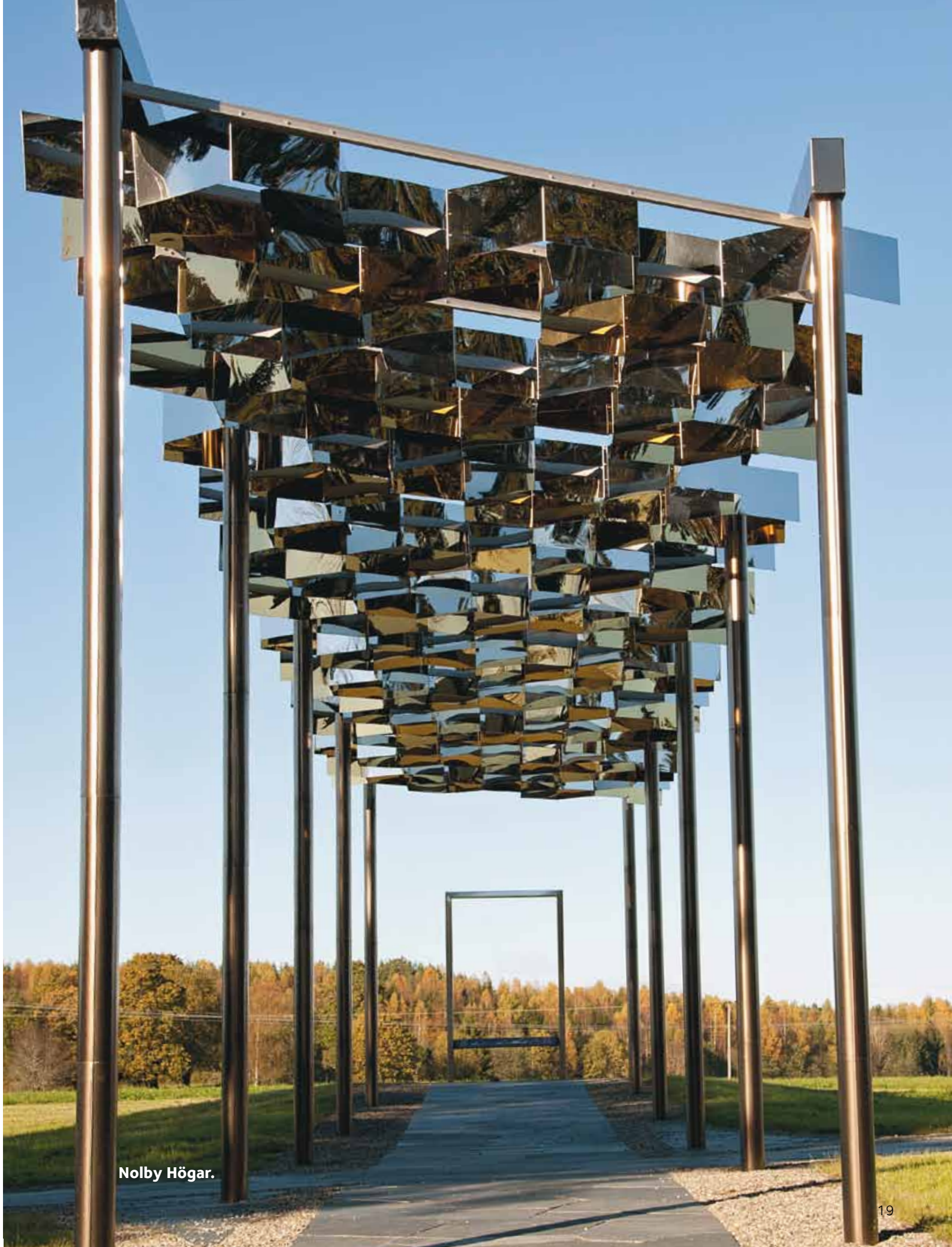
När det gäller certifieringsarbetet så driver vi tillsammans med 12 andra stift föreningen Svenska kyrkans Skogscertifiering för att på ett enhetligt och rationellt sätt samordna miljöarbetet. Tillsammans med nio andra stift har vi bildat STIFAST ek.för. där vi gemensamt har utvecklat ett datasystem för att administrera fastigheter och olika arrendeupplåtelse. Datadriften för skogsbruksplanerna är samordnade med tre andra stift.

I ENSO, egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan, sker en samordning av gemensamma frågor. Där är samtliga stift representerade genom respektive ordförande och förvaltningschef.

Genom skogsbruket är vi medlem i Skogforsk, Stiftelsen Skogsbrukets forskningsinstitut och virkesmätningföreningen, VMF Nord ek. för.

Kundkapitalet

Genom fortlöpande kontakter med våra kunder följer vi efterfrågan på virket. Under året har även ett flertal industrier besökts. Årets exkursion med pastoraten var förlagd till Stöde där bland annat kulturmiljöer i skogsbruket visades. Erfarenhetsutbyte sker löpande med andra stift.

Nolby Högar.

Landshövving Gunnar Holmgren inviger informationsplatsen Nolby Högar som ligger på kyrkans mark i Njurunda.

Skägglaven långskägg indikerar på höga naturvärden.

Stiftsstyrelsen och egendomsnämnden besöker ett av stiftets frivilliga naturvårdsavsättningarna. Här står biskop Eva Nordung Byström vid en tall som var i 30-årsåldern när Härnösands stift bildades.

Risker och riskkontroll

All verksamhet är dagligen utsatt för risker. Med en aktiv riskhantering kan riskerna begränsas och kontrolleras.

Rätt urval av medarbetare och kunskapskontroll bidrar till att hålla nere risken. Kundurvalet är också ett sätt att minska risken. Nedan anges några riskområden:

Kredit och motpartsrisker

Löpande under året levereras virkesvolymen till ett så stort antal kunder. Regelmässigt krävs förskottsbetalning eller säkerheter, vanligen bankgarantier, för köparna motsvarande virkesvärdet. Undantag görs för börsnoterade företag, exempelvis SCA, som anses som säkra köpare.

Valet av kunder är den viktigaste riskhanteringen. I oklara fall införskaffas kreditupplysningar. Arrenden och hyror betalas i förskott, varför risken för utebliven betalning begränsas. Vid fastighetsförsäljningar krävs full betalning innan avstyckning eller lagfarter beviljas för köparen.

Marknadsrisker

Virkespriserna varierar enligt köparnas marknadsprislistor. Vi strävar efter att teckna avtal som begränsar prisvariationer. Olika försäljningsmetoder prövas.

Finansiella instrument

För förvaltningen av prästlönefonden finns en etiskpolicy som följer Svenska kyrkans centrala policy. Därutöver finns en placeringspolicy som reglerar allokeringen samt vilken typ och fördelning av finansiella instrument som tillåts i portföljen. Genom en spridning på korta och långa köp av obligationer kan ränterisken nedbringas om än den finns. Aktier är starkt beroende på kursutvecklingen på fondbörsen. Därför inköps aktier med spridning på olika branscher och företag samt även en del på utlandsmarknaden.

Operativa risker

Administrativa risker kan motverkas genom tydliga rutiner för personalen samt fortlöpande adekvat vidareutbildning. Den internkontrollen är viktig och kan vidareutvecklas.

IT-risker kan alltid förekomma. I möjligaste mån är vi anslutna till transaktionssystem via storbankerna.

Det tas dagligen säkerhetskopior på databaserna på våra centrala dataserver. De så kallade legala riskerna, brottslighet, förebyggs genom internkontroll. För avverkat virke är vi noga med skyddsmärkningen av virket för att förhindra virkestölder och felaktiga redovisningar av inmätt

virke. Vi har en egen kulör, lila, registrerat hos virkesmätningens förening som stiftets egen färg vid virkesmärkning. Vi ligger uppkopplad till VIOL-systemet, där all virkesredovisning sker med uppgifter från den opartiska Virkesmätningens förening och Skogsbrukets Datacentral. Genom vår direkta uppkoppling till VIOL-systemet kan vi kontrollera virkesflödet varje dag. Uppkopplingen mot Viol-systemet finns förutom på vårt kontor i Härnösand även ute på varje stiftsskogvaktardistrikt.

Försäkringar

All skogsmark är brandförsäkrad hos Länsförsäkringar. Byggnader är fullvärdesförsäkrade eller första risk försäkrade motsvarande värdet. Vi har en försäkring på person- och sakskada på upp till 10 miljoner kronor.

Årsredovisning för räkensårsåret 2015

Dnr 484.2015.34.E

Prästlönetillgångarna i Härnösands stift

Org nr 888000-5064

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Prästlönetillgångarnas historiska tillkomst.

Ursprunget till den kyrkliga egendomen ligger långt tillbaka i historien. För att en socken skulle få sig en präst tilldelad, ålades bönderna att bygga en kyrka och prästgård och att till kyrkobyggnaden lägga viss jord för prästens underhåll, prästlönefastigheter. När prästlönefastigheter säljs ska köpeskillingen fonderas i prästlönefonden. Prästlönetillgångarna utgörs därmed av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefond.

Prästlönetillgångarnas rättsliga ställning

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftsliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas som självständiga rättssubjekt. Fastigheterna saknar lagfart men har inskrivningen ”Prästlönetillgång, Svenska kyrkan.” Den rättsliga synen på prästlönefastigheterna har därmed inte ändrats sedan dess tillkomst.

Prästlönetillgångarna är till sin karaktär lik avkastningsstiftelser, stiftelselagen är dock ej tillämplig. Att endast avkastningen får användas skall garantera att förmögenheten består över tiden. Kapitalvärdeskyddet för prästlönefonden sker genom krav på årlig värdesäkring och prästlönefastigheterna antas värdeskyddade genom att fastighetspriserna följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

Förvaltning av prästlönetillgångarna

Enligt lag 1998:1591 ska prästlönetillgångarna förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Genom kyrkoordningen, kap 46 §2, har Svenska kyrkan delegerat sitt förvaltningsuppdrag till stiftet. Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning och får utfärda särskilda bestämmelser om förvaltningen. Stiftsfullmäktige i Härnösands stift har, liksom åtta andra stift, utsett en Egendomsnämnd med ansvar och uppgift att förvalta stiftets prästlönetillgångar. Prästlönetillgångarna består av tre rörelsegrenar jord, skog och fond vilka utgör egna resultatenheter. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska bära sina egna kostnader.

Avkastning och ändamål

De församlingar och pastorat vari prästlönetillgångarna har sitt ursprung, har andel i avkastningen. Andelstalsägarna har rätt till minst hälften av avkastningen, resterande del ingår som del av det inomkyrkliga utjämningsystemet som särskild utjämningsavgift.

Det är stiftsfullmäktige som fastställer utdelningens storlek och fördelning. I Härnösand stift har utdelningen fördelats med hälften enligt andelstalen och hälften som särskild utjämningsavgift. Ändamålet med avkastningen är att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, KO 46 kap §1. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Arealuppgifter

Egendomsnämnden i Härnösands stift förvaltar 93 809 ha, av detta är 69 782 ha produktiv skogsmark.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Rörelsegrenen Skog

Under året avverkades totalt 202 375 m³fub (253 560 m³fub). Gallringsavverkningarna utgjorde 18% (10 %) av volymen. Den försålda virkesvolymen med hänsyn tagen till lagerförändringen uppgick till 222 396 m³fub (240 376 m³fub). Årets resultat blev 35,1 mkr (39,4 mkr).

Rörelsegrenen Jord

Jordbruket utgör den minsta del av prästlönetillgångarna i Härnösands stift. Det sista gårdsarrendet avvecklades under året. Jordbruksmarken utarrenderas som sidoarrenden. Överskottet från jordbruket blev 106 tkr (112 tkr).

Rörelsegrenen Fond

Under inledningen av året steg världens börser kraftigt. Både den svenska och amerikanska börsen satte nya kursrekord. Från mitten av april blev aktiemarknaderna mer skakiga och resten av året blev turbulent. Orosmolnen var bland annat ett fallande oljepris och en avtagande tillväxt i Kina. Stockholmsbörsen steg med knappt 7 % (12%) under året som helhet. Prästlönefonden hade en utveckling på 5 % (12 %). Prästlönefonden redovisade ett positivt resultat på 2 331 tkr (11 545 tkr).

FLERÅRSÖVERSIKT

	2015	2014	2013	2012	2011
Rörelsens intäkter, mkr	97,7	109,3	85,7	82,3	73,4
- varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter, mkr	2,0	0,5	3,9	0,2	
Årets resultat, mkr	35,6	47,6	35,5	33,7	36,7
Förslag till utdelning, mk	39,0	42,0	36,0	39,0	39,0
Balansomslutning per bokslutsdag, mkr	580,1	580,7	565,5	568,0	577,8
Nyckeltal					
Vinstmarginal skog, %	37,0	40,4	44,6	45,4	61,2
Vinstmarginal jord, %	51,5	52,8	54,1	50,0	36,7
Direktavkastning					
Direktavkastning skog, %	1,7	2,1	2,0	2,0	2,5
Direktavkastning jord, %	0,9	0,8	1,1	1,0	0,7
Direktavkastning fond, %	4,1	20,2	6,2	2,8	neg
Direktavkastning förvaltade tillgångar	1,8	2,5	2,1	2,0	2,3
Totalavkastning					
Totalavkastning, skog (%)	9,7	9,6	2,3	2,0	3,1
Totalavkastning, jord (%)	0,9	0,8	0,9	1,0	0,7
Totalavkastning, fond (%)	8,2	20,8	6,1	6,7	neg
Totalavkastning förvaltade tillgångar	9,6	2,7	2,4	2,3	2,9
Marknadsvärden förvaltade tillgångar, mkr					
Skog *	2 118,5	1 956,4	1 818,8	1 812,8	1 814,9
Jord	10,9	14,0	10,8	10,6	11,5
Fond	57,5	55,4	58,8	65,0	65,7
Summa marknadsvärde, mkr	2 187	2 026	1 888	1 888	1 892

* 17,5 mkr av värdeökningen på skogen beror på vindkraftsanläggningarna i Rätan och Sidensjö

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde för förvaltade tillgångar.

Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Marknadsvärden - Marknadsvärdet för jord och skog ovan har beräknats som taxeringsvärdet * 1,33 för att möjliggöra relevanta jämförelser över tiden och mellan stiftet.

Marknadsvärde grundat på 2015 års köpeskillingsstatistik från LRF Konsult, 257 kr/m³sk, ger följande marknadsvärde på skogen: Skogsvärde totalt 2 156 mkr. Direktavkastning: 1,6%.

Cirka 14% av den totala virkesvolymen utgörs för närvarande av naturskyddad skog och genererar därmed ingen ekonomisk avkastning. Skogsvärde brukad skog: 1 820 mkr. Direktavkastning: 1,9%.

Finansiella instrument

Förvaltarens riktlinjer för placering av prästlönefonden
Prästlönefonden förvaltas diskretionärt av Handelsbanken. Placeringarna sker efter en av stiftsfullmäktige fastställd finanspolicy. Portföljen medger aktier mellan 30%–60% räntebärande värdepapper 35%–60% samt alternativa investeringar med kapitalskydd 10%–15%. Den neutrala fördelningen i fonden är 50%–35%–15%. Finanspolicyn är anpassad efter Svenska Kyrkans centrala policy och ställer höga etiska krav vad gäller bland annat vapen, alkohol och porr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

En stor del av årets avverkningar har varit inriktade på att rätta till och fullfölja avverkningarna på de områden där tidigare stormfälld skog tillvaratagits. Totalt har 202 375 m³ fub avverkats under året. Det har visat sig under året att det framtida skogsvårdsbehovet efter stormavverkningarna blev underskattade 2014. Fler områden än vad tidigare bedömdes är i behov av återplantering. Skogsvårdsavsättningen har därför ökat med 4,6 mkr och uppgår nu totalt till 13,3 mkr. Ökningen minskar resultatet från skogen med motsvarande belopp och resultatet stannade på 35,1 mkr.

Under året har SCA beslutat att göra en stor utbyggnad av Östrandfabriken vilket innebär att produktionen kommer att fördubblas, likaså behovet av skogsråvara. Fabriken blir efter utbyggnaden världens största producent av blekt barrsulfatmassa. SCAs satsning är ett mycket positivt och viktigt beslut för regionens alla skogsägare. Fabriken ska stå klar under 2018.

Intresset för nyetablering av vindkraft har avtagit något. Dels på grund av försämrade lönsamhet som en följd av de låga energipriserna men också för att de mest attraktiva områdena redan har intecknats. Nya arrendeavtal har dock tecknats och några områden har utgått under året. Endast ett fåtal av områdena som tecknats avtal på blir förverkligade. Det ifrågasatta området i Ramsele har projektören valt att lägga ned efter utredning och gjorda fältundersökningar. Det visar att de rutiner och den prövning som finns för att utreda lämpligheten fungerar. Markarrendeavtalen för vindkraft har genererat 3,7 mkr i intäkt under året.

Ett historiskt arrendeavtal avseende fallrätten vid Rätans kraftverk har upphört och förhandling pågår om framtida uppgörelse. Prästlönetillgångarna äger 17,9% av fallrätten. Vattendomen ger bland annat möjlighet att betala sin andel i anläggningen och erhålla andelskraft motsvarande 17,9%, vilket är 40,6 GWh årligen. Elkraft som prästlönetillgångarna då skulle förfoga över. Andra alternativ är ett förnyat arrendeavtal eller en försäljning av fallrätten. Det förhållande som råder och den rätt som vattendomen ger är mycket ovanlig. Det finns inga kända motsvarande förhållanden varför jämförbara fall saknas. Detta har medfört att förhandlingarna dragit ut på tiden. Extern

expertis är anlita och frågan om villkor och konsekvenser vid eventuell erhållande av andelskraft är under diskussion. I förhandlingarna står just nu parterna, prästlönetillgångarna och Sydkraft, långt ifrån varandra och frågan kan komma att behöva avgöras av en skiljenämnd eller i domstol. Det kommer att visa sig under första halvan av 2016.

Den sista jordbruksenheten, gårdsarrendet i Brunflo, såldes under året. Detta efter att tidigare arrendator sagt upp arrendet efter femtio år och nu flyttat från gården. Rörelsegrenen jord minskar därmed ytterligare och består nu till största delen av sidoarrenden. Resultatet från rörelsegrenen jord blev 106 tkr.

Flera områden lämpliga för tomtmark har undersökts. En ansökan om att skapa nya tomter på Frösön har gjorts. Det blev ett positivt besked från Östersunds kommun för ett område med ca fem tomter. En fortsatt prospektering kommer att ske under 2016.

Förhandling med Naturvårdsverket har förts under året där en stor del av de föreslagna naturreservaten på kyrkans mark kommer att lösas in och ersättas med ny mark, en skogsfastighet från Svea skog. Förhandlingarna beräknas vara avslutade under våren 2016. I en strävan att förbättra arronderingen på markinnehavet har kontakt tagits med SCA som gränsar till kyrkans fastigheter på flera håll i stiftet. Tänkbara fastigheter för ett markbyte är under diskussion. Förhandling pågår och ett förslag kommer att finnas under 2016.

Uppdateringen av skogsbruksplanerna har fortgått under året, där nya data från lantmäteriets laserskanning utnyttjats i takt med att de har producerats. Genom laserskanning höjs kvaliteten på skogsbruksplanerna. Medelvolymer, trädhöjder och information om markstrukturen erhålls därmed kostnadseffektivt. Med bättre planeringsunderlag kan avverkningarna planeras mer kostnadseffektivt och drivningen planeras bättre för att minska körskadorna.

Under året har en datasamordning av skogsbruksplanerna skett mellan fyra stift. Det innebär en mer kostnadseffektiv och säker drift och underhåll av skogsbruksplanerna. Förutom driften så samordnas även utbildning och den interna supporten mellan stiftet.

Prästlönefonden har avkastat 2 331 mkr trots stora svängningar på börserna orsakade av bland annat fallande oljepriser och minskad tillväxt i Kina.

Framtida utveckling

Då nu skogsbruksplanerna är förnyade så kommer en ny avverkningsberäkning att genomföras 2016. Den kommer att ligga till grund för de kommande tio årens skogsskötsel

och avverkningsnivå. Naturreservaten som ligger på kyrkans mark kommer att ersättas med ny mark att ta i drift.

Byggnadsinventering kommer att slutföras och ligga till grund för byggnadsavveckling och plan för byggnadsunderhåll.

Samarbetet med andra stift och kyrkan centralt kommer att fortgå och utvecklas. Genom samarbete kan resurser och specialistkompetens delas och därmed behållas inom den kyrkliga förvaltningsorganisationen. Strävan är att upprätthålla en rationell och kostnadseffektiv förvaltning med hög kvalitet som är rustad att möta framtidens krav och förväntningar.

Förslag till vinstdisposition

Fritt eget kapital enligt balansräkningen uppgår till 69 228 tkr. Då har till bundet eget kapital överfört 1 986 tkr för reavinster från fastighetsförsäljningar samt 620 tkr för intrångsersättningar och andra upplåtelser. Värdesäkring av kapitalet har gjorts med 30 tkr.

Balanserad vinst från föregående år	36 292
Tillkommande redovisat disponibelt årsresultat	<u>32 936</u>
Summa	69 228

Egendomsnämnden beslutar att vinstmedlen disponeras så

att till församlingar/pastorat utdela	19 500
att till Härnösands stift inleverera som särskild utjämningsavgift	19 500
att i ny räkning överföra	<u>30 228</u>
Summa	69 228

Miljöinformation

Prästlönetillgångarna bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Skogsbruket är i likhet med nio andra stift certifierat enligt PEFC. Administrationen och rutinerna kring certifieringsarbetet sköts i den stiftsgemensamma Svenska kyrkans PEFC ekonomiska förening där representanter från respektive medlemsstift ingår. Miljöarbetet revideras dels internt och av extern auktoriserad PEFC-revisor från DNV.

För den interna revisionen anlitar samtliga stift Hushållnings-sällskapet. Där kontrolleras bland annat tagen naturvårdshänsyn vid slutavverkningarna.

Klimatpåverkan

Skog som växer tar upp stora mängder koldioxid (CO₂) ur luften.

En ökad skogsproduktion och ett ökat användande av skogsprodukter motverkar effekten av utsläppen av växthusgaser. Därmed blir ett ansvarsfullt och långsiktigt skogsbruk en klimatfrämjande verksamhet i sig. En beräkning av förvaltningens klimatpåverkan har gjorts. Där har hänsyn tagits till förvaltningens klimatpåverkan i form av utsläpp i sin verksamhet genom avverkning, markberdning, vägbyggnad, persontransporter och dylikt. Avverkningsvolymen i sig betraktas som ett direktutsläpp även om koldioxiden är bunden i olika produkter under olika lång tid. Kyrkans skogar har bidragit till att motverka klimatpåverkan under året genom att inlagra 32 905 ton koldioxid.

RESULTATRÄKNING

	Not	2015	2014
Rörelsens intäkter	2		
Intäkter prästlönefastigheter	3	93 227	97 088
Intäkter prästlönefond	3	2 501	11 730
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	3	1 986	488
Övriga rörelseintäkter		<u>13</u>	<u>33</u>
Summa rörelsens intäkter		97 727	109 339
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-46 369	-45 102
Övriga externa kostnader	4	-5 851	-5 713
Personalkostnader	5,6	-6 261	-5 528
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		<u>-2 058</u>	<u>-1 974</u>
Summa rörelsens kostnader		-60 539	-58 317
Rörelseresultat	2	37 188	51 022
Resultat från finansiella investeringar	7		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		<u>269</u>	<u>2 148</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		269	2 148
Resultat efter finansiella poster		37 457	53 170
Bokslutsdispositioner		-1 149	-3 351
Skatt		<u>-736</u>	<u>-2 202</u>
ÅRETS RESULTAT		35 572	47 617

Prästlönefastigheter och prästlönefonder skall förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning skall kapitalisering ske enligt nedan.

Årets resultat enligt resultaträkningen	35 572	47 616
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10	-620	-87
Värdesäkring enligt KO 46:11	-30	-112
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde	<u>-1 986</u>	<u>-488</u>
Disponibelt för utdelning	32 936	47 041

BALANSRÄKNING

	Not	2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Prästlönefastigheter	8	417 759	417 931
Inventarier, verktyg och installationer	9	<u>276</u>	<u>294</u>
		<u>418 035</u>	<u>418 225</u>
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Prästlönefond	10	55 016	52 208
Övriga långfristiga placeringar	10	232	1 093
		55 248	53 301
Summa anläggningstillgångar		473 283	471 526
Omsättningstillgångar			
Varulager		938	3 835
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		9 299	8 604
Övriga fordringar		2 417	4 220
Skattefordringar		4 321	3 120
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	<u>4 861</u>	<u>6 522</u>
		20 898	22 466
Kortfristiga placeringar	12	63 527	59 506
Kassa och bank		<u>21 443</u>	<u>23 340</u>
		84 970	82 846
Summa omsättningstillgångar		<u>106 807</u>	<u>109 147</u>
Summa tillgångar		580 090	580 673

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2015-12-31	2014-12-31
Eget kapital	13		
<u>Bundet eget kapital</u>			
Prästlönefastighetskapital		417 759	417 931
Prästlönefondskapital		55 016	52 208
<u>Fritt eget kapital</u>			
Balanserat resultat		36 292	31 251
Årets resultat		<u>32 936</u>	<u>47 041</u>
Summa eget kapital		<u>542 003</u>	<u>548 431</u>
Obeskattade reserver			
Obeskattade reserver	14	<u>16 917</u>	<u>15 768</u>
Summa obeskattade reserver		<u>16 917</u>	<u>15 768</u>
Avsättningar	15		
Avsättning skogsvård		<u>13 300</u>	<u>8 700</u>
Summa avsättningar		<u>13 300</u>	<u>8 700</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		4 721	4 866
Övriga skulder		1 365	1 021
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	<u>1 784</u>	<u>1 887</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>7 870</u>	<u>7 774</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>580 090</u>	<u>580 673</u>
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

KASSAFLÖDESANALYS

	2015	2014
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	37 456	53 169
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar	2 058	1 974
Ökning/minskning av avsättningar	4 600	-700
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-1 986	-488
Betalda inkomstskatter	<u>-1 936</u>	<u>-2 429</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	40 192	51 526
Kassaflöde från förändring i rörelsekapitalet		
Ökning/minskning av varulager	2 897	-1 497
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	96	865
Ökning av kortfristiga fordringar	<u>2 769</u>	<u>-495</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	45 954	50 399
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-43	-43
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-43	-43
Prästlönetillgångar		
<u>Prästlönefastigheter</u>		
Förvärv av prästlönefastigheter	-2 250	-1 851
Försäljning av prästlönefastigheter	2 410	504
Prästlönefondsmedel		
Nettoförsäljning av värdepapper	<u>-1 947</u>	<u>5 858</u>
Kassaflöde från prästlönetillgångarna	-1 787	4 511
Kassaflöde före utdelning	44 124	54 867
Utdelning till församlingar/pastorat och stift	<u>-42 000</u>	<u>-36 000</u>
Årets kassaflöde	2 124	18 867
Likvida medel vid årets början	82 846	63 979
Likvid medel vid årets slut	84 970	82 846
Specifikation av likvida medel vid årets slut		
Kassa och bank	<u>21 443</u>	<u>23 340</u>
Kortfristiga placeringar	63 527	59 506
	84 970	82 846

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Grunder för upprättande

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inte annat anges.

Årsredovisning

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslag (1995:1554) och Bokföringsnämndens (BFN) allmänna råd. Kassaflödesanalysen har upprättats med utgångspunkt i Redovisningsrådets rekommendation RR7 – Redovisning av kassaflöden. Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED).

Värderingsgrund

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inte annat anges.

Belopp

Samtliga belopp är angivna i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Beloppen inom parentes anger föregående års värden.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter: i den period uthyrningen sker

Ränteintäkter: i enlighet med effektiv avkastning

Erhållen utdelning: när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

Inkomstskatter

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år samt justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Skatteskulder/skattefordringar värderas till vad som ska erläggas till eller erhållas från Skatteverket. Bedömning görs enligt de skatteregler som är hittills uttalade av Skatteverket att gälla för prästlönetillgångarna inom Svenska Kyrkan, dock pågår en dialog kring skattskyldighetens omfattning och tillämpning.

För poster som redovisas i resultaträkningen redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen. Uppskjuten skatt avseende framtida skatteeffekter redovisas inte i resultat- och balansräkningarna.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Mark skrivs inte av då nyttjandeperioden är obegränsad.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	25–50 år
Skogsbilvägar	10 år
Skotrar	10 år
Datautrustning	3 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	10 år

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och det skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar i form av aktier, obligationer och andra långfristiga värdepappersinnehav redovisas till anskaffningsvärdet minskat med eventuell nedskrivning.

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående eller om värdenedgången bedöms vara väsentlig. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde, det vill säga marknadsvärdet.

Varulager

Varulager redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först-in-först-ut-principen. Nettoförsäljningsvärdet är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de skall infrias.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar prästlönetillgångarnas in och utbetalningar hänförliga till den löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten under en period. Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod, vilket innebär att nettoresultatet justeras för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar under perioden samt för eventuella intäkter och kostnader, där kassaflödet hänförs till investerings- eller finansieringsverksamheten.

Leasing

Leasingavgifter redovisas som kostnad i resultaträkningen och fördelas linjärt över leasingperioden.

Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

NOTER

NOT 2 Information om oberoende rörelsegrenar

	2015	2014
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande		
Skog	95 020	97 397
Jord	206	212
Fond	<u>2 501</u>	<u>11 730</u>
	<u>97 727</u>	<u>109 339</u>
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande		
Skog	34 751	39 365
Jord	106	112
Fond	<u>2 331</u>	<u>11 545</u>
	<u>37 188</u>	<u>51 022</u>

Not 3 Intäkternas fördelning

	2015	2014
<u>Intäkter</u>		
<u>prästlönefastigheter</u>		
<i>Intäkter skog</i>		
Leveransrotköp	8 730	9 480
Leveransvirke	76 305	76 717
Jaktarrenden	1 222	1 191
Fallrätter	1 508	1 804
Vindkraftsarrenden	3 712	6 570
Övriga intäkter	1 557	1 359
Resultat vid försäljning av fastigheter	<u>1 986</u>	<u>488</u>
	<u>95 020</u>	<u>97 609</u>
Jordbruksarrenden	<u>206</u>	<u>212</u>
	206	212
Intäkter prästlönefond		
Utdelningar	448	686
Realisationsresultat vid försäljningar	2 053	11 040
Räntor		4
	2 501	11 730
SUMMA	97 727	109 339

Not 4 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2015	2014
<u>Kvalificerade revisorer</u>		
Öhrlings Pricewaterhouse-Coopers AB		
Revisionsuppdrag	95	96
Andra uppdrag		<u>33</u>
	<u>95</u>	<u>129</u>

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på Prästlönetillgångarnas revisorer att utföra, rådgivning eller annat som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter samt verksamhetsrevision. Allt annat är uppdrag.

Not 5 Inhyrd personal

All personal är anställd av stiftet och har stiftsstyrelsen som personalorgan. Prästlönetillgångarna belastas med samtliga personalkostnader. Dessa redovisas under personalkostnader i resultaträkningen. I not 6 redovisas, som tilläggsinformation, kostnader etc för den personal från stiftet som uteslutande arbetar med förvaltningen av Prästlönetillgångarna.

NOT 6 Personal

	2015	2014
<i>Medelantal anställda</i>		
Män	6	6
Kvinnor	<u>1</u>	<u>1</u>
Totalt	<u>7</u>	<u>7</u>

I medelantalet anställda ingår inte personal som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp. Detta har gjorts med stöd av punkt 6 i BFNAR 2002:9.

I sifferuppgifterna nedan ingår den stiftspersonal som uteslutande arbetat åt Prästlönetillgångarna

<i>Könsfördelningen i egendomsnämnden</i>		
Kvinnor(%)	20	20
Män(%)	80	80

Löner, arvoden och andra ersättningar

Ledamöter i nämnden	132	88
Anställda	<u>3 533</u>	<u>3 215</u>
	<u>3 665</u>	<u>3 303</u>

Ersättning till ordföranden i Egendomsnämnden

Till Egendomsnämndens ordförande har ersättning utgått med 32 tkr (22 tkr).

Pensionskostnader och andra avgifter

Pensionskostnader, anställda	373	355
Sociala avgifter enligt lag och avtal	<u>1 152</u>	<u>1 138</u>
	<u>1 525</u>	<u>1 493</u>

Härnösands stift har inga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Not 7 Resultat från finansiella investeringar

	2015	2014
<i>Övriga ränteintäkter och liknade poster</i>		
Räntor	5	57
Skattefria kapitalintäkter	217	1 874
Skattefria räntor	<u>47</u>	<u>217</u>
	<u>269</u>	<u>2 148</u>

Not 8 Prästlönefastigheter

	15-12-31	14-12-31
<i>Ingående anskaffningsvärden</i>	430 078	428 243
Årets förändringar		
-Inköp	2 250	1 851
-Försäljningar och utrangeringar	<u>-656</u>	<u>-16</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	431 672	430 078
<i>Ingående avskrivningar</i>	-12 147	-10 260
Årets förändringar		
-Försäljningar och utrangeringar	232	
-Avskrivningar	<u>-1 998</u>	<u>-1 887</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-13 913	-12 147
Utgående bokfört värde	417 759	417 931
Taxeringsvärden		
Mark	1 599 751	1 375 135
Byggnader	1 312	1 550

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

NOTER

Not 9 Inventarier, verktyg och installationer

	15-12-31	14-12-31
Ingående anskaffningsvärden	600	557
Årets förändringar		
- Inköp	43	43
- Försäljningar och utrangeringar	-166	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	477	600
Ingående avskrivningar	-307	-221
Årets förändringar		
- Försäljningar och utrangeringar	166	
- Avskrivningar	-60	-86
Utgående ackumulerade avskrivningar	-201	-307
Utgående bokfört värde	276	293

Not 11 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	15-12-31	14-12-31
Upplupen ersättning för virkesförsäljning		175
Upplupna ersättningar för fallrätter	1 074	1 152
Upplupna ersättningar för vindkraft	3 711	5 045
Övriga poster	75	150
Summa	4 860	6 522

Not 10 Prästlönefond

	Anskaffningsvärde	Bokförtvärde	Marknad-bokslutsdag
Noterade aktier och aktiefonder	29 714	29 714	33 190
Noterade räntebärande värdepapper	24 772	24 772	24 825
Onoterade värdepappersinnehav	1 000	0	0
Depåkonto	762	762	762
Summa prästlönefondsplaceringar	56 248	55 248	58 777

I portföljen ingår prästlönefondskapitalet med 55 016 tkr (52 208 tkr).

Vid bokslutet sker en avstämning, realiserade vinster plockas ut liksom investeringar i fastigheter medan försäljningslikvider samt avskrivningar sätts in.

Not 12 Värdepappersinnehav

	Anskaffningsvärde	Bokförtvärde	Marknad-bokslutsdag
Kortfristiga placeringar			
Noterade räntebärande värdepapper SHB	29 773	29 773	31 040
Specialinlåning Danske bank	7 127	7 127	7 127
Noterade räntebärande värdepapper Danske Bank	22 606	22 606	23 024
Summa kortfristiga placeringar	59 506	59 506	61 191

Vid beräkning av nedskrivningsbehov har samtliga placeringar beaktats, varför inget nedskrivningsbehov anses föreligga.

Not 13 Eget kapital

	2015	2014
Bundet eget kapital		
Prästlönefastighetskapital		
Belopp vid årets ingång	417 931	417 983
Köp av / investering i prästlönefastighet	1 595	1 835
Avskrivning	<u>-1 767</u>	<u>-1 887</u>
Belopp vid årets utgång	<u>417 759</u>	<u>417 931</u>
Prästlönefondskapital		
Belopp vid årets ingång	52 208	51 581
Köp av / investering i prästlönefastighet	-1 595	-1 835
Avskrivning	1 767	1 887
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	1 986	488
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10	620	87
Värdesäkring enligt KO 46:11	30	-
Belopp vid årets utgång	<u>472 775</u>	<u>470 139</u>
Fritt eget kapital		
Balanserade medel		
Belopp vid årets ingång	31 251	36 543
Omföring föregående års resultat	47 041	30 708
Utdelningar till församling/pastorat	-21 000	-18 000
Särskild utjämningsavgift till stiftet	<u>-21 000</u>	<u>-18 000</u>
Belopp vid årets utgång	<u>36 292</u>	<u>31 251</u>
Redovisat årsresultat		
Belopp vid årets ingång	47 041	30 708
Omföring föregående års resultat	-47 041	-30 708
Redovisat årsresultat	35 572	47 616
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	-1 986	-488
Intrångsersättning mm enligt KO 46:10	-620	-87
Värdesäkring enligt KO 46:11	<u>-30</u>	<u>-</u>
Belopp vid årets utgång	<u>32 936</u>	<u>47 041</u>

Not 14 Obeskattade reserver

	2015	2014
Akkumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	180	94
Periodiseringsfond tax 2012	5 000	5 000
Periodiseringsfond tax 2013	3 750	3 750
Periodiseringsfond tax 2014	3 600	3 600
Periodiseringsfond tax 2015	2 987	3 324
Periodiseringsfond tax 2016	<u>1 400</u>	
	16 917	15 768

Not 15 Avsättningar

	2015	2014
Avsättning för skogsvård	<u>13 300</u>	<u>8 700</u>
	<u>13 300</u>	<u>8 700</u>

Prästlönetillgångarnas skuld för förmånsbestämda tjänstepensioner vid inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp redovisas som skuld till Härnösands stift i balansposten "Övriga skulder".

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	15-12-31	14-12-31
Förutbetalda arrendeintäkter	1 028	1 028
Förutbetalda intäkter, övrigt	4	
Sent erhållna fakturor, övrigt	<u>752</u>	<u>859</u>
Summa	<u>1 784</u>	<u>1 887</u>

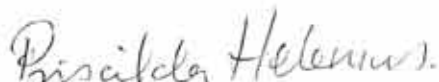
Härnösand 2016-03-17

Sven-Erik Bodén
Ordförande

Anders Eriksson

Priscilda Helenius

Paul Höglund

Bertil Swenson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2016-03-31.

Carina Häggkvist
Auktoriserad revisor

Per-Eric Larsson

Rolf Larsson

Martin Nilsson

Sverker Ågren

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Härnösands stift avseende

Prästlönetillgångarna i Härnösands stift, org.nr 888 000-5064

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångarna i Härnösands stift för år 2015.

Egendomsnämndens ansvar för årsredovisningen

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som egendomsnämnden bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denna utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur Prästlönetillgångarna i Härnösands stift upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångarna i Härnösands stifts finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra förordningar samt kyrkoordningen

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för år 2015.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för förvaltningen enligt kyrkoordningen.

Revisorernas ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i prästlönetillgångarna för att kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet. Vi har även granskat om någon ledamot av egendomsnämnden på annat sätt har handlat i strid med kyrkoordningen eller årsredovisningslagen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Härnösand den 31 mars 2016

Sverker Ågren

Roif Larsson

Per-Eric Larson

Martin Nilsson

Carina Häggkvist
Auktoriserad revisor

Andelstalsägare, andelstal och utdelning i kronor

Av den totala utdelningen, 39 miljoner kronor, delas 50% ut efter andelstal direkt till församlingar och pastorat och 50% betalas in som särskild utjämningsavgift till Härnösands stift.

Utdelningsdag är den 1 juli 2016

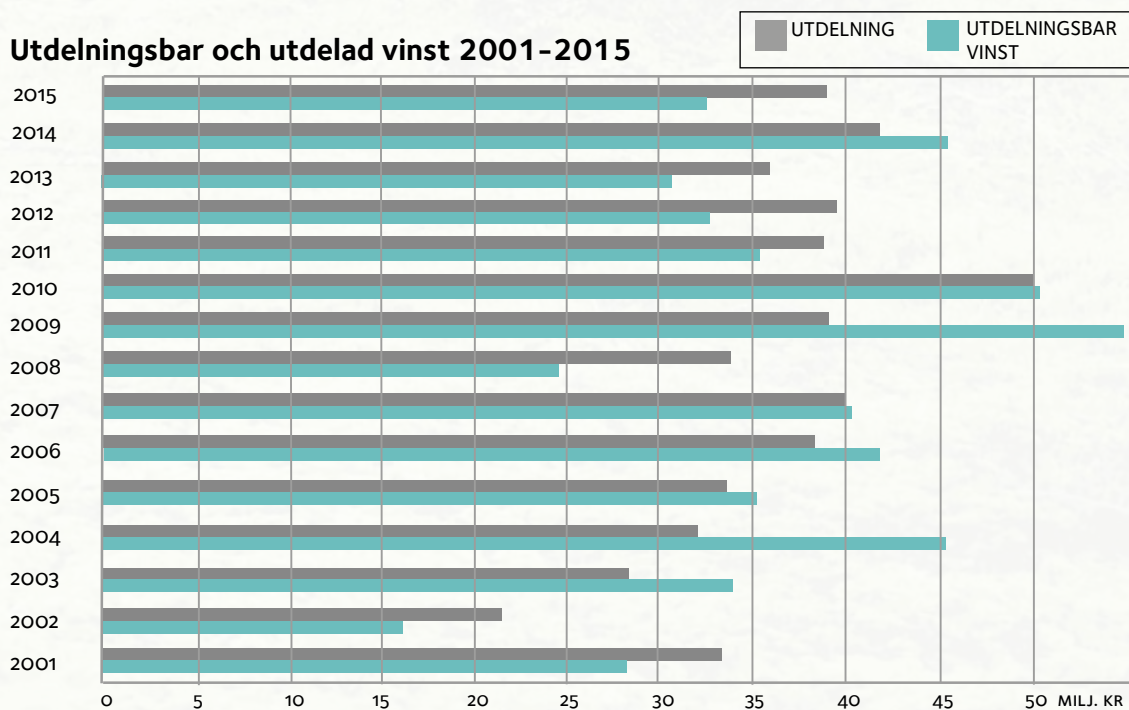
Pastorat och församlingar	Andelstal	% andel	Utdelning efter andelstal
Alnö församling	3038	0,5	97742
Anundsjö-Skorped pastorat	15397	2,5	495372
Arnäs, Gideå, Trehörningsjö pastorat	10872	1,8	349788
Borgsjö - Haverö församling	21240	3,5	683360
Brunflo, Lockne, Marieby och Näs pastorat	7983	1,3	256839
Fors-Ragunda pastorat	21489	3,5	691372
Frostvikens församling	10087	1,7	324532
Frösö, Sunne, Norderö församling	5284	0,9	170004
Föllingebygdens församling	42224	7,0	1358485
Grundsunda församling	5696	0,9	183259
Gudmundrå församling	2740	0,5	88155
Hedebygdens församling	12568	2,1	404354
Häggenås - Lit - Kyrkås församling	9225	1,5	296799
Härnösands Domkyrkoförsamling	672	0,1	21620
Härnösands landsförsamlingars pastorat (Säbrå, Hemsö, Häggdånger, Högsjö, Stigsjö, Viksjö)	14189	2,3	456507
Håsjö pastorat (Hällesjö - Håsjö, Stugun, Borgvattnet)	13205	2,2	424848
Hässjö, Tynderö, Ljustorp pastorat	5029	0,8	161799
Indalens församling	11182	1,8	359762
Långsele, Graninge och Helgum pastorat	14645	2,4	471178
Njurunda församling	2703	0,4	86964
Nora-Skog församling	2465	0,4	79307
Nordingrå församling	2996	0,5	96391
Nätra-Sidensjö pastorat	15421	2,5	496144
Offerdal, Alsen pastorat	10125	1,7	325754
Ramsele-Edsele församling	26737	4,4	860217
Bräcke-Revsund pastorat (Bräcke-Nyhem, Revsund-Sundsjö-Bodsjö)	20780	3,4	668561
Rödön, Näskott, Aspås och Ås pastorat	12146	2,0	390777
Selånger församling	1424	0,2	45815
Själevad, Mo och Björna pastorat	12076	2,0	388525
Sköns församling	2312	0,4	74385
Sollefteå - Boteå pastorat (Sollefteå, Överlännäs, Boteå, Sångå-Multrå)	24556	4,0	790047
Strömsunds pastorat (Ström, Alanäs, Hammerdal, Gåxjö, Fjällsjö, Tåsjö, Bodum)	43695	7,2	1405811
Stöde församling	12780	2,1	411175
Sundsvalls församling	0	0,0	0
Svegsbygdens församling	23595	3,9	759129

Pastorat och församlingar	Andelstal	% andel	Utdelning efter andelstal
Södra Jämtlands pastorat (Berg, Hackås, Klövsjö - Rätan, Mysjö - Oviken, Åsarna)	41876	6,9	1347288
Timrå församling	593	0,1	19079
Torps församling	22778	3,7	732843
Tuna-Attmar församling	1456	0,2	46844
Tännäs- Ljusnedal församling	0	0,0	0
Ullånger, Vibyggrå pastorat	1829	0,3	58845
Undersåker, Kall pastorat	14823	2,4	476905
Västra Storsjöbygdens församling	9773	1,6	314429
Ytterhogdal, Överhogdal, Ängersjö församling	21570	3,5	693978
Ådalsbygdens pastorat (Ytterlännäs, Torsåker, Dal, Bjärträ, Styrnäs)	9235	1,5	297120
Ådals-Liden, Junsele, Resele och Ed pastorat	40252	6,6	1295039
Åre församling	1280	0,2	41182
Örnsköldsvik församling	0	0,0	0
Östersunds församling	52	0,0	1673
SUMMA	606093	100	19500000

Utdelning till församlingar och pastorat efter andelstal 19 500 000
Särskild utjämningsavgift inleveras till Härnösands stift 19 500 000

Summa utdelning från Prästlönetillgångarna 39 000 000 kronor

Utdelningsbar och utdelad vinst 2001-2015

BEFATTNINGSHAVARE

Stiftsjägmästare
Max Enander
Tel: 0611-254 30
max.enander@
svenskakyrkan.se

Bitr stiftsjägmästare
Thomas Karnestrand
Tel: 0611-254 32
thomas.karnestrand@
svenskakyrkan.se

Ekonom
Barbro Nordlöf
Tel: 0611-254 31
barbro.nordlof@
svenskakyrkan.se

SKOGVAKTARNA

Östra distriktet
Jan-Olof Eriksson
Box 94,
871 22 Härnösand
Tel: 0611-254 33,
jan-olof.eriksson@
svenskakyrkan.se

Norra distriktet
Gunnar Pamuk
Ramselevägen 10,
833 93 Strömsund
Tel: 0611-254 35
gunnar.pamuk@
svenskakyrkan.se

Mellersta distriktet
Fredrik Sätter
Alsenvägen 18,
830 47 Trångsviken
Tel: 0611-254 39
fredrik.satter@
svenskakyrkan.se

Södra distriktet
Olof Grinde
Pastorsexp.
Kyrkvägen 15
840 90 Ytterhogdal
Tel: 0611-254 38
olof.grinde@svenska-
kyrkan.se

Ordlista

Vinstmarginal

Rörelseresultat efter avskrivningar

Rörelsens omsättning

Vinstmarginalen uttrycker vinsten i förhållande till intäkterna.

Direktavkastning

Rörelseresultat efter avskrivningar

Marknadsvärdet av skog, jord och fond

Rörelseresultat + orealiserad värdetillväx

Totalavkastning

Marknadsvärde för förvaltade tillgångar

Direktavkastningen uttrycker vinsten i förhållande till marknadsvärdet av de tillgångar vi förvaltar.

Omsättning

Summa rörelseintäkter

Operativt kassaflöde

Operativt kassaflöde utgörs av summan av rörelseöverskott samt förändring av rörelsekapital och pensionskulld med avdrag för löpande investeringar i anläggningar och fond.

Rörelsens kassaflöde

Rörelsens kassaflöde utgörs av operativt kassaflöde med avdrag för finansiella poster samt påverkat av övrigt finansiellt kassaflöde.

Barrved

Tall- eller granved. Har längre och starkare fibrer än lövved.

Lövved

Vanligen björk. Har kortare fibrer än barrved. Används särskilt vid framställning av tryck- och kontorspapper.

Biobränsle

Bränsle från förnyelsebara material, dvs växter. I skogliga sammanhang avses vanligen grenar, spån och flis.

Sågtimmer

Virkessortiment avsett för att sågas till bräder och plank.

Massaved

Virkessortiment avsett för främst framställning av pappersmassa. Både lövved och barrved förekommer.

Produktiv skogsmark

Skogsmark som producerar i genomsnitt minst 1 m³sk per ha och år.

Distriktsindelningen i stiftet

Norra distriktet

Mellersta distriktet

Östra distriktet

Södra distriktet

Impediment

Mark som producerar mindre än 1 m³sk per ha och år. Hit räknas ex. vis myrar och berg.

Skogsmark internationellt

Minst 10 procent krontäckningsgrad och en medelhöjd av 5 meter. Med denna definition ökar Sveriges skogsmarksareal med cirka 4 miljoner hektar.

m³fub

Kubikmeter fast mått under bark. Anger verklig virkesvolym utan bark, toppar och övrigt spill. 1 m³fub motsvarar ca 1,22 m³sk, (skogskubikmeter virkesvolym inkl topp och bark).

Slutavverkning

Avverkning av äldre skog. Efter slutavverkningen sker förnyring av ny skog endera genom plantering eller självsådd från fröträd.

Gallring

Beståndsvårdande utglesning av träd där gagnvirke tillvaratas.

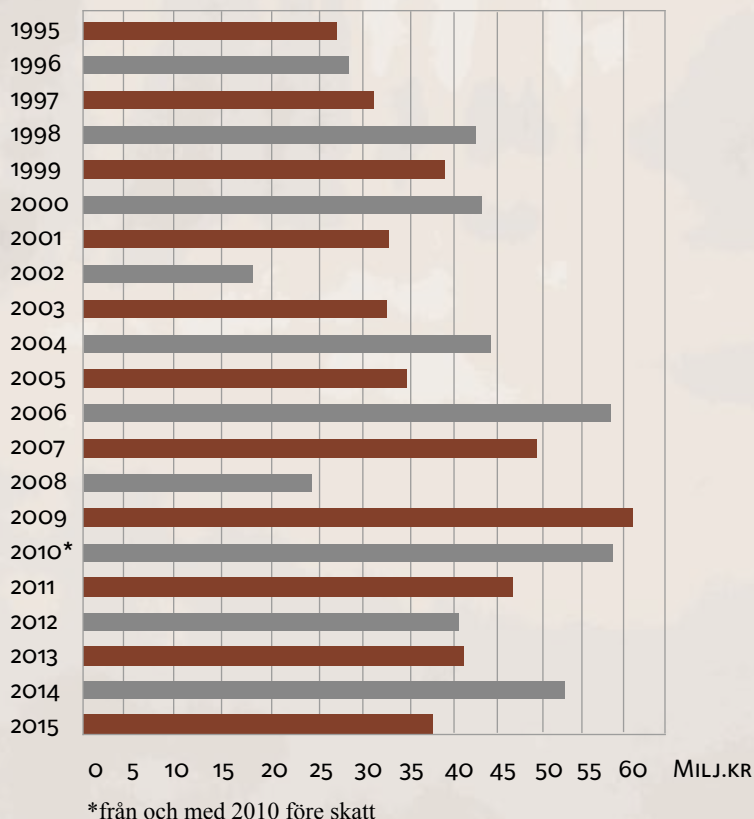
Röjning

Beståndsvårdande utglesning av träd i yngre skog utan uttag av gagnvirke.

GROT

Grenar och toppar bränselsortiment.

Vinstens utveckling 1995-2015

Egendomsnämnden

LEDAMÖTER

Sven-Erik Bodén Ordförande

Bivackvägen 8
881 51 Sollefteå.
svenerik.boden@icloud.com
0620-149 59,
070-563 60 61
Övriga kyrkliga uppdrag: Andre ersättare till kyrkomötet. Ledamot i stiftsfullmäktige. Ledamot i kyrkofullmäktige, Sollefteå-Boteå. Ledamot kyrkorådet Sollefteå-Boteå. Ordförande församlingsrådet Mullträ-Sånga.

Bertil Swenson

Harmonigatan 11 D
854 63 Sundsvall
bertil.swenson@hotmail.com
060-15 07 41,
070-355 48 02
Övriga kyrkliga uppdrag: Ordf. kyrkofullmäktige Sundsvalls kyrkl samf., vice ordf. kyrkonämnden, ordf. budgetberedningen, ledamot Skönsmons kyrkoråd, ledamot i stiftsfullmäktige. Ledamot i valberedningen.

ERSÄTTARE

Jon Olofsson

Box 150
840 32 Klövsjö
0682-214 33,
070-332 14 33
jon.olofsson@klovsjo.com
Övriga kyrkliga uppdrag: Ordf. i Kyrkofullmäktige, Södra Jämtland. Ordf. i församlingsrådet, Rätan. Vice ordf. i kyrkorådet, Klövsjö.

Björn Sahlin

Mällbyn 221
830 02 Mattmar
bjorn.sahlin@live.com
070-205 79 62
Övriga kyrkliga uppdrag: Ord. ledamot Stiftsfullmäktige. Ledamot i Kyrkofullmäktige, Västra Storsjöbygdens förs. Ersättare Egendomsnämnden. Ersättare Kyrkorådet, Västra Storsjöbygdens förs.

Priscilda Helenius

Axvägen 3 A
853 50 Sundsvall
priscilda.helenius@comhem.se
060-12 12 48,
073-040 83 98
Övriga kyrkliga uppdrag: Ersättare i stiftsfullmäktige. Ledamot, kyrkoråd och valnämnd i Sundsvalls pastorat. Kyrkofullmäktige, Sundsvalls pastorat.

Anders Eriksson

Ullvägen 16
830 13 Åre
anders@bubblaniare.se
0647-535 63,
070-317 63 08
Övriga kyrkliga uppdrag: Ordf. i kyrkorådet i Åre församling, ersättare i stiftsfullmäktige.

Jan Olov Sellén

Äkrom 104
857 51 Sundsvall
060-56 39 06,
070-372 56 70
janne.sellen@centerpartiet.se
Övriga kyrkliga uppdrag: Ersättare Egendomsnämnden. Ledamot Stiftsfullmäktige. Ledamot Kyrkofullmäktige Selånger. Kyrkoråd Selånger.

Knapp Anna Eriksson

Gärdesvägen 16
871 62 Härnösand
0611-198 87,
070-543 84 34
knapp.anna.eriksson@svenskakyrkan.se
Övriga kyrkliga uppdrag: Komminister Härnösands landsförsamlingars pastorat. Ord. ledamot i Stiftsfullmäktige.

Paul Höglund Vice ordförande

Nässe 133
882 91 Långsele
paul@famhoglund.se
0620-211 37,
073-032 60 45
Övriga kyrkliga uppdrag: Långsele, Helgum, Grånge kyrkl. samf., ordf. i kyrkogårds- och fastighetsnämnden, ordf. i kyrkoråd, ersättare i stiftsfullmäktige.

Carina Grahn Hellberg

Strandvägen 7
835 32 Krokum
carinagrahn@gamlalanthandel.se
0640-100 88, 070-512 44 81
Övriga kyrkliga uppdrag: Ordförande i Församlingsrådet, Rödöns. Ordförande i arbetsutskottet för Fastigheter och Kyrkogårdsverksamhet i Rödöns Pastorat. Ersättare i kyrkorådet i Rödöns Pastorat
Ledamot i kyrkofullmäktige i Rödöns Pastorat. Ersättare i Stiftsfullmäktige. Ersättare i Egendomsnämnden. Kyrkvård i Rödöns Församling.

Svenska kyrkan

Prästlönetillgångar i Härnösands stift

Härnösands stift, Box 94, 871 22 Härnösand,